

Temeljem članka 24. točka 4. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća («Službene novine Federacije BiH», broj 39/03), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite, donosi

U R E D B U

O JEDINSTVENOJ METODOLOGIJI ZA PROCJENU ŠTETA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

I – OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovom se uredbom utvrđuje metodologija o metodama i načinu procjenjivanja šteta koje nastanu na materijalnim i drugim dobrima izazvanim djelovanjem prirodnih i drugih nesreća predviđenih Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća (u daljnjem tekstu: Zakon), određuju se tijela koja vrše procjenu nastalih šteta i propisuje način njihovoga rada, kao i druga pitanja od značaja za organiziranje i vršenje procjene šteta na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

Članak 2.

Po odredbama ove uredbe, procjenjuju se štete koje nastanu djelovanjem prirodnih i drugih nesreća koje su utvrđene u članku 3. Zakona, a za koje se daju sljedeće definicije ili opisi:

- 1) Potres je prirodna pojava koja nastaje naglim, iznenadnim i kratkotrajnim pokretima slojeva zemljine kore, u obliku udara valova i podrhtavanja koji izazivaju manje ili veće pomicanje tla, uslijed čega dolazi do rušenja i oštećenja objekata, uređaja i drugih dobara, a često uzrokuju povrede i smrt ljudi, kao i povrede i uginuće životinja.
- 2) Poplavom od djelovanja unutarnjih voda (tekućih i stajaćih) smatra se (povremeno) stihijsko plavljenje terena (doline većih vodotoka) uslijed izlivanja voda iz vodotoka, prelijevanje vode preko obrambenih nasipa i brana ili proboja nasipa, odnosno rušenja brana i drugih zaštitnih hidro-građevinskih objekata.
- 3) Poplavom od djelovanja podzemnih voda, smatra se plavljenje terena (nizinska područja) uslijed nepovoljne hidrološke situacije, kao i zbog sporog odvođenja tih voda (neizgrađenost i nedovoljan kapacitet odvodne mreže).
- 4) Sušom se smatra dulje razdoblje bez dovoljnih količina padalina za normalan razvoj i sazrijevanje poljoprivrednih kultura, čija posljedica negativno utječe na visinu prinosa i kvalitetu proizvoda s bitnim odstupanjem od trogodišnjeg prosjeka;
- 5) Olujom se smatra vjetar brzine 17,2 m/sec odnosno 82 km/h (jačine 8 stupnjeva po Boforovoj skali) ili više, koji lomi grane i stabla, valja i lomi usjeve, otresa plodove voća i nanosi štetu dobro održavanim građevinskim objektima;
- 6) Tuča predstavlja atmosfersku padalinu u čvrstom stanju (led) promjera 5 mm ili više koji svojim udarom izaziva velika oštećenja ili uništenja poljoprivrednih i šumskih kultura, a može prouzročiti štete i na drugim objektima (građevinskim i sl.);
- 7) Mraz, slana i inje nastaju pri temperaturi zraka nižoj od nula stupnjeva C. Tada se stvaraju ledeni kristali koji se u različitim vidovima hvataju i slažu na vodoravnim i okomitim

površinama. Na stranama okrenutim sjeveru, led može stvoriti vrlo debele naslage. Mraz, slana i inje mogu prouzročiti znatne štete na poljoprivrednim kulturama i građevinskim objektima;

- 8) Klizanje zemljišta je gravitacijski proces na strminama, s jasnim prikazivanjima lomova na površini zemlje i klizanja koji, s pojavom jakih deformacija i širokim pukotinama na građevinskim objektima, nastaju u kratkom vremenskom intervalu. Može uzrokovati zatrpavanje i potpuno uništavanje građevine sa svim materijalnim dobrima i izazvati ljudske žrtve i velike materijalne štete;
- 9) U ostale prirodne nesreće, koje se javljaju češće, spadaju snježni nanosi, lavine - snježne i kamene, erozije zemljišta i slične pojave koje nisu obuhvaćene odredbama ovoga članka, a koje mogu nanijeti materijalnu štetu;
- 10) Epidemija predstavlja naglu pojavu više slučajeva nekog zaraznog oboljenja ljudi u određenom vremenskom intervalu na nekom području;
- 11) Epizootijom se smatra pojava oboljenja ili uginuća većeg broja životinja od nekog zaraznog oboljenja, koje je neuobičajeno po broju slučajeva, vremenu i mjestu pojavljivanja ili zahvaćenoj vrsti životinja, kao i povećana učestalost oboljenja ili uginuća čiji uzročnik je privremeno neutvrđen;
- 12) Biljne štetočine i bolesti, izazivaju štete koje se javljaju kao posljedica pojave najezde dudova svilca, leptira gubara, skakavaca i sl., kao i štete od biljnih bolesti koje nanose štetni insekti, grinje, stonoge, puževi, sisari i ptice;
- 13) Požarom se smatra svaka vatra koja je nastala izvan kontroliranog ognjišta ili vatra koja je ovo mjesto napustila i sposobna je da se dalje razvija vlastitom snagom, pri čemu nanosi materijalnu štetu;
- 14) U skladu sa Zakonom o zaštiti zraka («Službene novine Federacije BiH», broj: 33/03), zagađivanje zraka je neposredno ili posredno unošenje supstanci u zrak od strane čovjeka što rezultira takvim štetnim utjecajima koji ugrožavaju ljudsko zdravlje, nanose štetu životnim resursima i ekosustavima, materijalnim dobrima.
U skladu sa Zakonom o zaštiti voda («Službene novine Federacije BiH», broj: 33/03), zagađivanje je neposredno ili posredno uvođenje supstanci ili toplote u zrak, vodu ili zemljište, koje je rezultat ljudskih aktivnosti i koje može biti štetno po ljudsko zdravlje ili kvalitetu akvatičnih ekosustava ili zemnih ekosustava koji neposredno zavise od akvatičnih ekosustava što rezultira oštećenjima materijalne svojine ili koje narušava ili utječe na uživanje ili druge vrste zakonske upotrebe životne sredine.
U skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša («Službene novine Federacije BiH», broj: 33/03), zagađenost podrazumijeva neposredno ili posredno uvođenje, kao rezultat ljudske aktivnosti, supstanci, vibracija, toplote, mirisa, ili buke u zrak, vodu ili tlo, koje mogu biti štetne po zdravlje čovjeka ili imovinu, ili kvalitetu života u okolišu;
- 15) Tehnički nedostatci, zastarjela tehnologija, nedovoljne mjere zaštite i pogrešna primjena materijala javljaju se u raznim vidovima havarija (kvarova) postrojenja zbog čega dolazi do eksplozija, požara, prskanja rezervoara i izlivanja njihovog sadržaja i rušenja koji mogu izazvati znatne materijalne štete u rudnicima, gospodarskim postrojenjima i drugim gospodarskim i javnim objektima;
- 16) Tijekom procjenjivanja šteta u obzir se uzimaju i drugi uzroci šteta koji nisu navedeni u odredbama ovoga članka, a mogu izazvati znatne materijalne štete;

Ukoliko dva uzroka proizlaze jedan iz drugoga, jedan se javlja kao primarni, a drugi kao sekundarni, kao što je slučaj kada uslijed udara groma nastane šumski požar, ili rušenje brane uzrokuje poplavu i slično. U ovim slučajevima, kao uzrok štete uzima se onaj uzrok koji je izazvao štetu koja se procjenjuje, a to je požar, odnosno poplava.

Članak 3.

Procjena štete vrši se radi utvrđivanja vrste i veličine šteta na materijalnim dobrima, u naturalnim i vrijednosnim pokazateljima, područja nastanka štete i vremena i uzroka nastanka štete, a određuje se prema korisnicima i vlasnicima materijalnih dobara na kojima je nastala šteta.

Rezultati procjene štete koriste se za utvrđivanje konkretnih mjera koje treba poduzimati radi otklanjanja nastalih šteta, kao i za utvrđivanje veličine gubitaka u društvenom bogatstvu i za odlučivanje o pružanju pomoći nastradalom području iz sredstava koja se po zakonu osiguravaju za saniranje posljedica od prirodnih i drugih nesreća ili iz proračuna Federacije, kantona, odnosno općine ili drugih sredstava koja se mogu koristiti za ove namjene, a mogu se koristiti i za druge potrebe koje se baziraju na podacima procjene štete.

Članak 4.

Predmet procjene štete su:

- 1) neposredne štete na oštećenim i uništenim materijalnim dobrima;
- 2) troškovi izazvani neposrednim štetama (troškovi nastali u tijeku poduzimanja aktivnosti na zaštiti i zbrinjavanju stanovništva, zdravstvene usluge i dr.) i
- 3) posredne štete (izgubljeni prihod zbog prekida rada izazvan nastankom prirodne ili druge nesreće i to na području na kojem su nastale neposredne štete).

Neposredna šteta je šteta koja je neposredno nanosena materijalnom dobru i izražava se u novčanom iznosu potrebnom za njegovu popravku i dovođenje u prvobitno stanje ili se izražava u iznosu prevrednovane sadašnje vrijednosti uništenog dobra.

Troškovi su posredna šteta koja se javlja kao posljedica neposredne štete. Troškovi obuhvaćaju sve izdatke za provođenje privremenih mjera zaštite, za spašavanje i zbrinjavanje stanovništva, životinja i **akvakulture** i drugih materijalnih dobara u vrijeme trajanja ili netom poslije nastanka prirodne i druge nesreće koja je prouzrokovala neposrednu štetu.

Posredna šteta jeste izgubljeni prihod zbog prekida rada ili neostvarenog prihoda kao posljedica neposrednih šteta na materijalnim dobrima koja služe za obavljanje gospodarske ili druge djelatnosti.

Članak 5.

Štete se procjenjuju na svim materijalnim dobrima koja su pretrpjela štetu, bez obzira da li su osigurana kod osiguravajućeg društva ili nisu.

Predmet procjene šteta su i štete na objektima građenim bez građevinske dozvole i na objektima bez konstrukcijskih svojstava otpornosti na potres, s tim da se šteta na ovim objektima mora posebno iskazati.

Članak 6.

Procjenom šteta obuhvaćaju se materijalna dobra koja pripadaju pravnim i fizičkim osobama i tijelima vlasti sa sjedištem na području na kojem se šteta dogodila. Štete na dobrima (domaćim i stranim) zatečenim na stradalom području također se procjenjuju, bez obzira na to što pripadaju fizičkim i pravnim osobama i tijelima vlasti čije je sjedište izvan područja na kojem se šteta dogodila.

Štete se procjenjuju za sve pravne osobe, građane i tijela vlasti na čijim je materijalnim dobrima nastala šteta.

Pod materijalnim dobrima iz stavka 1. ovoga članka, podrazumijevaju se: zemljište, stambeni i drugi objekti, oprema, alati, zasadi, šume, divljač, sirovine, stoka, tekuća poljoprivredna proizvodnja, robe, prijevozna sredstva (sve vrste prijevoznih sredstava uključujući i zaprežna), namještaj, predmeti u domaćinstvu i sva druga sredstva i oprema koja se koristi za život i rad građana i rad pravnih osoba i tijela vlasti.

II - TIJELA KOJA VRŠE PROCJENU ŠTETA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

Članak 7.

Poslove utvrđivanja vrste i visine šteta koje nastanu na materijalnim dobrima od djelovanja prirodnih i drugih nesreća iz članka 2. ove uredbe, vrše povjerenstva za procjenu šteta (u daljnjem tekstu: povjerenstva).

Osnivaju se sljedeća povjerenstva:

- 1) Federalno povjerenstvo za procjenu šteta (u daljnjem tekstu: Federalno povjerenstvo) koje osniva Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) - na prijedlog Federalne uprave civilne zaštite od predstavnika federalnih upravnih organizacija i drugih tijela federalne uprave;
- 2) kantonalno povjerenstvo za procjenu šteta (u daljnjem tekstu: kantonalno povjerenstvo) koje osniva vlada kantona - na prijedlog kantonalne uprave civilne zaštite od predstavnika kantonalnih upravnih organizacija i drugih tijela kantonalne uprave;
- 3) općinsko povjerenstvo za procjenu šteta (u daljnjem tekstu: općinsko povjerenstvo) koje osniva općinski načelnik - na prijedlog općinske službe civilne zaštite od predstavnika općinskih službi za upravu i drugih tijela općinske uprave.

Prijedlog za sastav povjerenstava iz stavka 2. ovoga članka, utvrđuje se u suradnji sa Federalnim zavodom za statistiku (u daljnjem tekstu: Federalni zavod).

Članak 8.

Povjerenstva iz članka 7. stavak 2. ove uredbe, sastoje se od predsjednika povjerenstva i četiri člana koji se imenuju na razdoblje od četiri godine.

U povjerenstva iz članka 7. stavak 2. ove uredbe, imenuju se osobe visoke stručne spreme iz oblasti građevinarstva, poljoprivrede, strojarstva, geologije i ekonomije, s tim da se mogu imenovati i druge stručne osobe iz odgovarajuće oblasti, ako se ocijeni da za tim ima potrebe.

Članak 9.

Aktom o osnivanju povjerenstava iz članka 7. stavak 2. ove uredbe, utvrđuje se sastav, broj članova, zadatci, način rada i financiranje rada povjerenstva.

U aktu iz stavka 1. ovoga članka, određuje se tijelo koje će osigurati odgovarajuća materijalno - tehnička sredstva, stručne, administrativne i druge poslove, kao i prostor gdje će povjerenstvo obavljati administrativne i druge poslove nakon prikupljanja podataka o procjeni šteta.

Članovima povjerenstva iz stavka 1. ovoga članka, kao i stručnim povjerenstvima iz točke 1. članka 11. ove uredbe, za rad u povjerenstvu pripada naknada u visini koju utvrdi tijelo koje osniva ta povjerenstva. Ova naknada pripada samo za vrijeme kada povjerenstva vrše poslove iz svoje nadležnosti.

Članak 10.

Štete koje nastanu na materijalnim dobrima u nadležnosti Federalnog ministarstva obrane-odbrane, odnosno Vojske Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vojska Federacije) procjenjuju posebna stručna povjerenstva koja osniva federalni ministar obrane - federalni ministar odbrane.

Članak 11.

Zadatci općinskog povjerenstva su sljedeći:

- 1) osniva potreban broj stručnih povjerenstava za procjenu šteta (u daljnjem tekstu: stručno povjerenstvo) i svakom tom povjerenstvu određuje područje na kojem će vršiti procjenu šteta, a prema potrebi, osobito kada se radi o manjim štetama, i samo neposredno vrši poslove procjene štete;
- 2) određuje rok do kojega se mora završiti procjena šteta;
- 3) brine se o pravilnoj primjeni ove uredbe;
- 4) objedinjava rad svih stručnih povjerenstava na području općine i tim povjerenstvima pruža potrebnu stručnu pomoć;
- 5) izrađuje zbirno izvješće o procijenjenim štetama na području općine i dostavlja ga općinskom načelniku na razmatranje;
- 6) izvješće usvojeno od strane općinskog vijeća, dostavlja Federalnom zavodu u roku od 15 dana od dana usvajanja, a jedan primjerak izvješća dostavlja kantonalnom povjerenstvu;
- 7) prati korištenje sredstava koja su dodijeljena za saniranje i otklanjanje posljedica koje su nastale od prirodne ili druge nesreće i o tome izvješćuje općinskog načelnika.

Članak 12.

Zadatci kantonalnog povjerenstva su sljedeći:

- 1) prati, objedinjava, usmjerava i vrši nadzor nad radom općinskih povjerenstava na području kantona i tim povjerenstvima pruža stručnu pomoć u pravilnoj primjeni ove uredbe;
- 2) vrši provjeru realnosti procjene šteta koju utvrde općinska povjerenstva uvidom u dokumentaciju i stvarno stanje nastale štete;
- 3) izrađuje zbirno izvješće o procjeni šteta na području kantona, koje su utvrđene od strane općinskih povjerenstava na području kantona i to izvješće dostavlja vladi kantona na razmatranje i usvajanje, a nakon toga usvojeno izvješće dostavlja Federalnom zavodu i Federalnom povjerenstvu u roku od 15 dana od dana usvajanja;
- 4) predlaže vladi kantona, bliže kriterije i prioritete za pružanje jednokratne pomoći općinama za otklanjanje šteta nastalih od prirodnih i drugih nesreća;
- 5) predlaže vladi kantona visinu sredstava koja bi trebala osigurati za otklanjanje šteta nastalih na području kantona.

Članak 13.

Zadatci Federalnog povjerenstva su sljedeći:

- 1) prati, usmjerava i vrši nadzor nad radom kantonalnih povjerenstava i tim povjerenstvima pruža stručnu pomoć u pravilnom primjenjivanju ove uredbe;
- 2) objedinjava izvješća kantonalnih povjerenstava i vrši provjeru realnosti procijenjene štete koju su utvrdila ta povjerenstva uvidom u dokumentaciju i stvarno stanje nastale štete;
- 3) izrađuje zbirno izvješće o procijenjenim štetama na teritoriju Federacije, koje su utvrđene od strane kantonalnih povjerenstava i to izvješće dostavlja Vladi Federacije na razmatranje i usvajanje;
- 4) izvješće usvojeno od strane Vlade Federacije dostavlja Federalnom zavodu u roku od 15 dana od dana usvajanja;
- 5) predlaže Vladi Federacije bliže kriterije i prioritete za pružanje jednokratne pomoći kantonima i općinama za otklanjanje šteta nastalih od prirodnih i drugih nesreća.

Članak 14.

Povjerenstva iz članka 7. stavak 2. ove uredbe, dužna su izvješće o procijenjenim štetama, prije njihovog dostavljanja Vladi Federacije, odnosno vladi kantona i općinskom načelniku, dostaviti na razmatranje Federalnom, kantonalnom, odnosno općinskom stožeru civilne zaštite radi upoznavanja i davanja mišljenja.

III - METODE I NAČIN PROCJENJIVANJA ŠTETA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA

1. Neposredni izvršitelji procjene šteta

Članak 15.

Procjenu šteta na materijalnim dobrima izazvanim prirodnim i drugim nesrećama iz članka 2. ove uredbe, neposredno vrše posebna stručna povjerenstva iz točke 1. članka 11. ove uredbe.

Stručna povjerenstva moraju biti sastavljena od odgovarajućih kvalificiranih stručnjaka najužih specijalnosti, zavisno od vrste materijalnih dobara koja su pretrpjela štetu, s tim da se u ta povjerenstva mogu uključiti predstavnici osiguravajućih društava koji u tim društvima neposredno rade na procjeni šteta.

Prije početka rada stručnih povjerenstava, općinsko povjerenstvo je dužno organizirati obuku (instruiranje) tih povjerenstava radi osiguravanja jednoobraznog rada i jedinstvene primjene odredaba ove uredbe, prilikom neposrednog rada na procjeni štete.

Broj stručnih povjerenstava i njihov sastav utvrđuje se prema vrsti i obujmu šteta na materijalnim dobrima koje su nastale od djelovanja prirodnih i drugih nesreća na području općine.

Članak 16.

Stručna povjerenstva procjenu šteta utvrđuju neposredno na terenu na kojem su štete nastale, na način što prikupljaju podatke o materijalnim štetama, dokumentiraju utvrđene štete (fotografiranje i drugi način) i vrše objedinjavanje podataka za utvrđene štete.

Procjena štete iz stavka 1. ovoga članka vrši se prema tiskanicema iz članka 25. ove uredbe.

Pri vršenju poslova iz stavka 1. ovoga članka, stručna povjerenstva su dužna ostvariti potrebnu suradnju s građanima na čijim se materijalnim dobrima vrši procjena, mjesnim zajednicama i pravnim osobama, a po potrebi i općinskim službama za upravu i drugim općinskim institucijama koje su nadležne za pojedine oblasti.

Građani, mjesne zajednice, pravne osobe i općinske službe iz stavka 3. ovoga članka, dužni su stručnim povjerenstvima pružiti pomoć u njihovom radu i na njihovo traženje, davati potrebne podatke i dokaze potrebne za utvrđivanje vrste i visine štete.

2. Područje na kome se vrši procjena šteta

Članak 17.

Procjena štete se vrši na cijelom području koje je pretrpjelo štetu od prirodne i druge nesreće.

Općinska povjerenstva određuju svakom stručnom povjerenstvu područje na kojem će vršiti procjenu. Ta područja moraju biti precizno i jasno definirana, odnosno opisana, kako za stručna povjerenstva ne bi nastali problemi da u tijeku rada zalaze u drugo područje koje je dodijeljeno drugim stručnim povjerenstvima.

Pošto je određivanje područja iz stavka 2. ovoga članka veoma složen posao, jer se mora osigurati potpunost obuhvata, a da se istovremeno isključi mogućnost dvostrukog obuhvata, za utvrđivanje tog područja treba koristiti statističke krugove na koje je podijeljen teritorij cijele Federacije, a koje izdaje Federalni zavod. U tom Zavodu za svaki statistički krug postoji točan opis granica u kojem su naznačeni nazivi ulica ili objekata kojima su određene granice kruga.

Federalni je zavod dužan na zahtjev općinskog povjerenstva osigurati karte na kojima su utvrđeni statistički krugovi.

Članak 18.

Stručna povjerenstva poslove iz članka 16. stavak 1. ove uredbe, vrše u punom sastavu i o svom radu vode zapisnik koji moraju potpisati svi članovi povjerenstva.

3. Osnovna načela procjene šteta

Članak 19.

Stručna povjerenstva procjenu štete vrše neposrednim uvidom u svako materijalno dobro koje je pretrpjelo bilo kakvu štetu. Za svako pregledano materijalno dobro treba utvrditi, je li oštećeno ili uništeno. Za teže oštećeno dobro treba utvrditi je li njegovo oštećenje tako veliko da se popravak ne može izvesti ili su troškovi popravke toliko visoki da se popravak ne isplati, pa ga u tom slučaju treba tretirati kao uništeno materijalno dobro.

Za svako oštećeno materijalno dobro izrađuje se predračun troškova potrebnih za njegovo dovođenje u prvobitno stanje, odnosno stanje u kojemu je bilo prije nastanka oštećenja. Predračun se obavlja po pozicijama radova koje treba izvesti na oštećenom materijalnom dobru, odnosno po vrstama radova koje treba izvršiti na oštećenom materijalnom dobru, pri čemu se koriste cijene koje su važile na području dotične općine, u vrijeme nastanka štete, odnosno netom prije nastanka štete.

Za uništena materijalna dobra pravnih osoba (u privatnom i državnom vlasništvu) šteta je jednaka njegovoj prevrednovanoj sadašnjoj vrijednosti na dan nastanka štete. Za uništena materijalna dobra preuzima se, iz knjigovodstva, njihova prevrednovana sadašnja vrijednost. Pošto se prevrednovanje obavlja samo u godišnjoj periodici trebalo bi, ako je šteta nastala sredinom godine ili kasnije, da se u slučajevima visoke inflacije, izvrši tekući obračun prevrednovanih nabavnih vrijednosti i prevrednovanih sadašnjih vrijednosti primjenom indeksa cijena investicijskih materijalnih dobara za odnosnu godinu, kojega treba osigurati Federalni zavod za statistiku.

Za uništena materijalna dobra u vlasništvu građana procjenjuje se njihova sadašnja vrijednost na taj način što se najprije obračuna njihova nabavna vrijednost u tržišnim cijenama koje su važile u vrijeme nastanka štete i ta vrijednost umanjuje za ukupni iznos amortizacije prema stupnju istrošenosti materijalnog dobra na dan nastanka štete.

Za obrtna materijalna dobra (zalihe sirovina i reprodukcijskog materijala, poluproizvoda, gotovih proizvoda i trgovinske robe) mora se izvršiti inventura (popis) i na već postojećim knjigovodstvenim tiskanicama utvrditi nastale štete zbog oštećenja ili uništenja.

Štete na kulturnim dobrima utvrđuju se u visini iznosa troškova (materijala i rada) potrebnih za vraćanje dobra u prvobitno stanje. Za uništena kulturna dobra, ako je ta dobra moguće djelomično rekonstruirati ili konzervirati, iznos štete jednak je predračunskim troškovima za te radove. Međutim, za uništena kulturna dobra koja se ne mogu rekonstruirati, vrijednost štete se ne procjenjuje već se samo u izvješću o procijenjenoj šteti pojedinačno navodi svako kulturno dobro, s kratkim opisom osnovnih odlika tih kulturnih dobara.

Štete na prirodnim bogatstvima (zagađenom zemljištu, rijekama, jezerima, priobalnom moru i zraku) procjenjuju se primjenom ove uredbe pod uvjetom da su mjerljive, odnosno da se mogu konkretno procijeniti.

Obračunati iznosi šteta umanjuju se za vrijednost spašenog materijala, čija se vrijednost obračunava tako što se spašene količine materijala po pojedinim vrstama, pomnože utvrđenim tržišnim cijenama po jedinici mjere tih materijala, a koje bi se mogle prodati u vrijeme nastanka štete.

Troškovi izazvani neposrednim štetama i posrednim štetama iskazuju se na tiskanicama koji se nalaze u prilogu ove uredbe.

4. Sveobuhvatna procjena šteta

Članak 20.

Sveobuhvatna procjena štete vrši se za štete većeg obujma kada nema uvjeta za provođenje detaljnih procjena na svakom dobru pojedinačno. Sveobuhvatna procjena se, u pravilu, zasniva na prikupljenim naturalnim podacima za svako oštećeno ili uništeno materijalno dobro, a vrši se na tiskanicama koji se koriste za individualnu procjenu šteta i mora se popisati svako oštećeno i uništeno dobro.

O provođenju sveobuhvatne procjene štete za konkretno materijalno dobro odlučuje općinsko povjerenstvo.

Sveobuhvatna procjena šteta predviđa se, u pravilu, samo za materijalna dobra u vlasništvu građana, i to za: stambene i druge vrste građevina, dugogodišnje zasade, šume, tekuću poljoprivrednu

proizvodnju, stočni fond, kao i za materijalna dobra u domaćinstvima (namještaj, kućanski aparati i drugi predmeti).

Za svaku sveopću procjenu štete potrebne su odgovarajuće cijene, koje osigurava općinsko povjerenstvo.

Članak 21.

Sveobuhvatna procjena šteta na materijalnim dobrima iz stavka 3. članka 20. ove uredbe, vrši se na sljedeći način:

- 1) na stambenim i drugim vrstama građevina prema obrascu **Š-01/1** i napatku koji je dan uz taj tiskanica, s tim da se podatci za tu štetu utvrđuju na obrascu **Š-01**;
- 2) na dugogodišnjim nasadima, šumama, tekućoj poljoprivrednoj proizvodnji i stočnom fondu vrši se na način koji je za ta materijalna dobra objašnjen u napatku za primjenu tiskanice **Š-O3**;
- 3) na namještaju i drugim predmetima u domaćinstvu vrši se na obrascu **Š-03/1** i napatku danom uz taj tiskanica.

Sveobuhvatnu procjenu štete za materijalna dobra iz točke 2. stavka 1. ovoga članka, vrši se u Tablici 2 tiskanice Š-03 i na pomoćnom obrascu za obračun troškova popravke oštećenog materijalnog dobra (tiskanica **Š-POM**).

5. Cijene potrebne za procjenu šteta

Članak 22.

Za utvrđivanje procjene štete, osim podataka u naturalnim veličinama oštećenih i uništenih materijalnih dobara, potrebne su i odgovarajuće cijene. To su, u pravilu, tržišne cijene koje su važile u vrijeme nastanka štete, odnosno netom prije nastanka štete, na području za koje se šteta procjenjuje.

Cijene se osiguravaju na taj način što se preuzimaju cijene koje prati Federalni zavod za statistiku, cijene koje koriste procjenitelji osiguravajućih društava i cijene odgovarajućih gospodarskih društava.

Prema vrsti procjene štete za koju će se koristiti, cijene se mogu svrstati u sljedeće skupine:

- 1) cijene po pozicijama radova za procjenu šteta na oštećenim građevinama i drugim objektima;
- 2) cijene po vrstama radova za procjenu šteta na materijalnim dobrima;
- 3) cijene po vrstama životinja za procjenu šteta na životinjskom fondu;
- 4) cijene po vrstama divljači, za procjene šteta na divljači;
- 5) cijene za sirovine, reproduksijski materijal, gotove proizvode i trgovinsku robu, za procjenu šteta na obrtnim sredstvima u vlasništvu građana, dok za pravne osobe važe cijene iz knjigovodstvene dokumentacije. Ovim su obuhvaćene i cijene za procjenu šteta na tekućoj poljoprivrednoj proizvodnji i dugogodišnjim nasadima, šumskim kulturama i šumskim rasadnicima;
- 6) cijene po kojima bi se mogla nabaviti, odnosno kupiti uništena materijalnih dobra u vlasništvu građana, radi utvrđivanja nabavne i sadašnje vrijednosti građevine, opreme i drugih dobara.

6. Procjena šteta u slučaju ponovljenog potresa

Članak 23.

Ako dođe do novog potresa u vrijeme dok još traje procjena šteta od prvog potresa ili netom po završenoj procjeni, ili dok rezultati te procjene nisu prošli kroz sve faze usvajanja i još nisu usvojene mjere za otklanjanje posljedica potresa, nužno je utvrditi je li novi potres izazvao nova razaranja i uvećao štetu, a u konačan obračun šteta treba uključiti i novonastale štete, o čemu odlučuje općinsko povjerenstvo.

Utvrđivanje i zajedničko iskazivanje šteta koje su nastale prvim i ponovljenim potresom vrši se na način predviđen u Prilogu broj 6. iz točke 6. stavka 1. članka 28. ove uredbe. Osnovna načela te procjene sastoje se u sljedećem:

- 1) za materijalna dobra u vlasništvu pravnih osoba treba ponovno izvršiti procjenu štete, za svako dobro na kome su povećana oštećenja, uključujući i ona dobra koja zbog prvog potresa nisu bila oštećena, ali su nastale zbog ponovljenog potresa;
- 2) za materijalna dobra u vlasništvu građana, za koja je vršena individualna procjena šteta, za stambene građevine, u pravilu, postupa se na isti način kao i za materijalna dobra u vlasništvu pravnih osoba iz točke 1. stavak 2. ovoga članka;
- 3) za građevine u vlasništvu građana, za koje se radi globalna procjena štete, potrebni podatci se osiguravaju putem uzorka.

Članak 24.

Štete iz članka 23. ove uredbe procjenjuju se po cijenama koje su važile u vrijeme nastanka štete od prvog potresa.

7. Tiskanice za evidentiranje i procjenu šteta

Članak 25.

Procjena štete i evidentiranje predviđenih podataka vrši se na sljedećim tiskanicama i to:

- 1) tiskanica **Š-01** - Šteta na građevinskom objektu;
- 2) tiskanica **Š-02** - Štete na opremi u vlasništvu pravnih osoba;
- 3) tiskanica **Š-03** - Štete na ostalim materijalnim dobrima;
- 4) tiskanica **Š-04** - Štete na nepokretnim kulturnim dobrima;
- 5) tiskanica **Š-05** - Štete na pokretnim kulturnim dobrima;
- 6) tiskanica **Š-06** - Štete na ostalim materijalnim dobrima, troškovi i posredne štete pravnih osoba;
- 7) tiskanica **Š-07** - Zbirni pregled svih šteta za pravne osobe koje su procijenjene na tiskanicama **Š-01** do **Š-06**;
- 8) tiskanica **Š-08** - Prosječne cijene potrebne za procjenu šteta;
- 9) tiskanica **Š-POM** - Obračun troškova za popravku oštećenog materijalnog dobra i utvrđivanje vrijednosti spašenog materijala.

Za sveobuhvatnu procjenu štete koriste se i dvije tablice i to:

- 1) uz tiskanicu **Š-01** koristi se tablica **Š-01/1** - Sveobuhvatna procjena šteta na građevinama u privatnom vlasništvu, i
- 2) uz tiskanicu **Š-03** koristi se tablica **Š-03/1** – Sveobuhvatna procjena šteta na namještaju i drugim predmetima u domaćinstvima.

Popuna tiskanica iz stavka 1. i tablica iz stavka 2. ovoga članka, vrši se na način propisan u uputama koje su dane uz te tiskanice, odnosno tablice.

8. Izradba rezultata procjene šteta

Članak 26.

Stručna povjerenstva su dužna, općinskom povjerenstvu koje organizira procjenu, predati po jedan primjerak pravilno popunjenih i šifriranih tiskanica na kojima su vršili procjenu, a to su tiskanice **Š-01** do **Š-07** uključujući i **Š-POM** koji su pripojeni odgovarajućim tiskanicama.

Općinsko povjerenstvo je dužno pregledati sve tiskanice, dopuniti ih odgovorima koji nedostaju, ako je to moguće, i upisati šifre koje nisu upisane. Ako u tiskanicama postoje veliki propusti treba ih vratiti stručnom povjerenstvu koje je obrađivalo te tiskanice na popravku.

Nakon završetka posla iz stavka 2. ovoga članka, materijal o izvršenoj procjeni štete obrađuje se automatskom obradom podataka ili ručno, ako je mali broj tiskanica ili ako nema uvjeta za automatsku obradu.

Tablice rezultata procjene šteta iz članka 27. ove uredbe, izrađuju se za područje cijele općine.

Općinsko povjerenstvo može odlučiti da se tablice iz stavka 4. ovoga članka popunjavaju i za područje mjesne zajednice ili za naseljeno mjesto.

Općina je dužna trajno čuvati najmanje jedan primjerak svih tablica iz stavka 4. ovoga članka, tiskanice na kojima je obavljena procjena štete iz članka 25. ove uredbe, zapisnike sa sastanaka općinskog povjerenstva i druga značajnija dokumenta koja su u svezi s procjenom šteta.

Članak 27.

Rezultati obrade za sve procjene šteta iz članka 26. ove uredbe, iskazuju se u sljedećim tablicama:

- 1) Tablica – 1 - Zbirni pregled šteta po vrstama materijalnih dobara i vlasništvu ;
- 2) Tablica – 2 - Pregled šteta po oblastima djelatnosti za pravne osobe;
- 3) Tablica – 3 - Pregled šteta u privatnom vlasništvu;
- 4) Tablica – 4 - Pregled šteta po vrstama i skupinama materijalnih dobara i vlasništvu;
- 5) Tablica – 5 - Pregled građevina, stanova, poslovnih prostora, domaćinstava i osoba u oštećenim i uništenim stanovima i privatnim kućama;
- 6) Tablica – 6 - Pregled šteta na kulturnim dobrima;
- 7) Tablica – 7 - Pregled troškova Federacije, kantona, grada, općine i pravnih osoba, po vrstama troškova;
- 8) Tablica – 8 - Pregled šteta na neosiguranim materijalnim dobrima, po vrstama i skupinama dobara i vlasništvu.

Tablica iz točke 8. stavka 1. ovoga članka, izrađuje se prilikom podnošenja zahtjeva za dodjelu sredstava iz odredbe stavka 2. članka 3. ove uredbe.

Tablice iz stavka 1. ovoga članka izrađuju se najmanje u tri primjerka od čega se jedan primjerak svih tablica dostavlja Federalnom zavodu, jedan primjerak tijelu nadležnom za usvajanje izvješća o procjeni šteta, a jedan primjerak u arhivu općine.

9. Pomoćni akti za utvrđivanje šteta

Članak 28.

Prilikom utvrđivanja procjene šteta, koriste se sljedeći pomoćni akti:

- 1) Prilog broj 1 - **Šifranik** oblika organiziranja poslovnih subjekata;
- 2) Prilog broj 2 - Nomenklatura materijalnih dobara;
- 3) Prilog broj 3 - Amortizacijske stope za stambene i ostale građevine u vlasništvu građana;
- 4) Prilog broj 4 - Kriteriji za utvrđivanje kategorije i stupnja oštećenja materijalnih dobara sa tiskanicom **Š-KAT** – Popis pregledanih građevina s kategorijom oštećenja;
- 5) Prilog broj 5 - Tablice za evidentiranje troškova izazvanih nastalom štetom;
- 6) Prilog broj 6 - Kriteriji za procjenu šteta u slučaju ponovljenog potresa;
- 7) Prilog broj 7 - Metodologija za kontrolu procijenjene štete;
- 8) Prilog broj 8 - Izbor uzorka građevine.

Pomoćni akti iz stavka 1. ovoga članka koriste se na način koji je objašnjen u napatku koji se nalazi uz svaki taj prilog.

10. Izvješće o procijenjenoj šteti

Članak 29.

Kada općinsko povjerenstvo završi izradu rezultata procjene štete, prema odredbama članka 26. ove uredbe, dužno je sačiniti konačno izvješće o procijenjenoj šteti. Ovo izvješće izrađuje se u vidu elaborata koji treba sadržavati:

- 1) podatke o području koje je zahvaćeno prirodnom i drugom nesrećom;
- 2) uzroke štete prema članku 2. ove uredbe i datum nastanka prirodne ili druge nesreće;
- 3) osnovne značajke uzroka štete, kao što su: jačina potresa ili prosječna visina vode i najviša visina vode na poplavljenome području, kao i dužina trajanja suše, stupanj zagađenosti zemljišta, vode i zraka i dužina trajanja prirodne i druge nesreće i druge značajke uzroka štete za koju se izrađuje izvješće;
- 4) podatke o veličini zahvaćenog područja;
- 5) broj ljudskih žrtava (nastradalih neposredno ili umrlih od povreda) prema spolu, godinama starosti i zanimanju;
- 6) broj teže i lakše povrijeđenih osoba;
- 7) broj osoba oboljelih zbog izvanrednih uvjeta života;
- 8) broj domaćinstava i osoba zahvaćenih prirodnom i drugom nesrećom;
- 9) je li bilo angažiranih snaga i sredstava na zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara (snaga civilne zaštite i drugih snaga i sredstava);
- 10) je li pružena pomoć u spašavanju stanovništva i materijalnih dobara, njihovom smještaju i ishrani, i tko je tu pomoć pružio;
- 11) je li bilo pojava epidemije, posebno kod stanovništva, a posebno kod životinja, jačih žarišta zaraznih bolesti i mjere koje su poduzete da bi se oboljenja spriječila;

- 12) je li vršeno premještanje ili evakuacija stanovništva i organiziran privremeni smještaj;
- 13) je li bilo prekida u proizvodnji i za koje vrijeme;
- 14) je li bilo prekida nastave u školama i za koje vrijeme;
- 15) ako je bila organizirana stručna kontrola procijenjene štete u izvješću treba dati i ocjene kontrole;
- 16) na kraju izvješća treba predložiti konkretne mjere izražene u financijskim i naturalnim pokazateljima koje bi trebalo osigurati za otklanjanje posljedica šteta.

Uz izvješće iz stavka 1. ovoga članka prilažu se i tablice iz članka 27. ove uredbe, s tim da se uz svaku tablicu daju i odgovarajuća objašnjenja.

Pored tabličnih rezultata, obvezno se prilažu i tiskanice, foto-dokumentacija i drugi dokazi koji su korišteni za utvrđivanje procjene šteta.

Konačna procjena šteta (obračun šteta) podnosi se u roku od 30 dana od dana usvajanja od strane nadležnog tijela.

Članak 30.

Uz izvješće iz članka 29. ove uredbe, dostavlja se i sljedeće:

- 1) Akt nadležnog tijela kojim je proglašen nastanak prirodne i druge nesreće na području na koje se odnosi procjena štete;
- 2) Akt o imenovanju općinskog povjerenstva za procjenu šteta;
- 3) Akt o utrošenim sredstvima za saniranje posljedica od prirodne i druge nesreće;
- 4) Akt nadležnog tijela o usvajanju procjene štete;
- 5) Podatci o dobivenoj pomoći od Federacije, odnosno Bosne i Hercegovine i iz inozemstva do podnošenja izvješća;
- 6) Podatke o visini sredstava u proračunu općine, grada, odnosno kantona koja su osigurana za saniranje šteta izazvanih prirodnim i drugim nesrećama.

Članak 31.

Izvješće o procijenjenim štetama razmatraju i usvajaju sljedeća tijela:

- 1) izvješće općinskog povjerenstva prvo razmatra općinski načelnik koji može, prema potrebi, zatražiti da općinsko povjerenstvo izvrši provjeru pojedinih procjena šteta, a nakon toga, općinski načelnik to izvješće sa svojim mišljenjem dostavlja općinskom vijeću na razmatranje i usvajanje;
- 2) izvješće kantonalnog povjerenstva razmatra i usvaja vlada kantona;
- 3) izvješće Federalnog povjerenstva razmatra i usvaja Vlada Federacije.

11. Nadzor procijenjene štete

Članak 32.

Nadzor procijenjene štete vrši se, po pravilu, onda kada nadležno tijelo ocjeni da procjena štete nije pravilno utvrđena, a osobito onda, ako se mora podnijeti zahtjev za dodjelu pomoći za saniranje nastalih šteta.

Nadzor procijenjene štete u općini naređuje općinski načelnik, odnosno općinsko vijeće, a sprovodi je općinsko povjerenstvo.

Nadzor procijenjene štete provodi se radi provjere je li procjena štete izvršena dosljednom primjenom ove uredbe i jesu li osigurani podatci koji mogu poslužiti za ocjenjivanje realnosti procijenjene štete.

Nadzor se provodi na uzorku materijalnog dobra za koje je izvršena procjena štete, ponovnim prikupljanjem podataka i procjenama na odgovarajućim tiskanicema iz članka 25. ove uredbe, zavisno od materijalnog dobra na kojem treba izvršiti nadzor.

Nadzor se vrši na uzorku materijalnih dobra u vlasništvu građana i pravnih osoba.

Nadzor procijenjene štete organiziraju i provode stručnjaci za uzorak, koje odredi općinsko povjerenstvo.

Nadzor procijenjene štete vrši se na način koji je propisan na prilogu broj 7. iz točke 7. stavak 1. članka 28. ove uredbe, i napatku danom uz taj prilog.

12. Postupak traženja pomoći za saniranje šteta

Članak 33.

Ako općinski načelnik procjeni da općina iz svojih sredstava ne može izvršiti saniranje svih šteta nastalih od prirodne i druge nesreće, može podnijeti zahtjev za traženje pomoći. Zahtjev se podnosi vladi kantona. Uz zahtjev se prilaže Tablica 1. iz točke 1. stavka 1. članka 27. ove uredbe.

Ako su štete od prirodne i druge nesreće nastale na području dvije ili više općina ili području cijelog kantona, a kanton nije u mogućnosti iz svojih sredstava izvršiti saniranje svih šteta, vlada kantona može podnijeti zahtjev Vladi Federacije za dodjelu pomoći za saniranje tih šteta. Ovaj zahtjev, vlada kantona može podnijeti i u slučaju kada nije u mogućnosti udovoljiti zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka.

13. Tiskanice, tablice i prilozi

Članak 34.

Općinski načelnik je dužan, na prijedlog općinskog povjerenstva organizirati tiskanje svih tiskanica iz članka 25., tablica iz članka 27. i priloga iz članka 28. ove uredbe, u potrebnim količinama, s tim da se na poleđini tiskanice tiskaju i upute dane uz te tiskanice, tablice i priloge.

Tiskanje tiskanica, tablica i priloga iz stavka 1. ovoga članka, treba izvršiti najkasnije u roku od 30 dana od dana imenovanja općinskog povjerenstva.

U financiranju tiskanja tiskanica, tablica i priloga iz stavka 1. ovoga članka, na zahtjev općinskog načelnika, sudjeluje i kanton.

Tiskanice, tablice i prilozi iz stavka 1. ovoga članka tiskaju se na obrascu formata A3, radi jednoobraznosti i automatske obrade podataka.

IV - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 35.

Povjerenstva za procjenu šteta iz stavka 2. članka 7. ove uredbe, osnovat će se najkasnije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ove uredbe.

Članak 36.

Oblik i sadržaj tiskanica iz članka 25., tablica iz članka 27. i priloga iz članka 28. ove uredbe, sa uputama za njihovo popunjavanje nalaze se u prilogu ove uredbe i čine njen sastavni dio.

Članak 37.

Danom stupanja na snagu ove uredbe prestaje primjena Uputstvo o jedinstvenoj metodologiji za procjenu šteta od elementarnih nepogoda («Službeni list SFRJ», broj 27/87).

Članak 38.

Ova uredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u «Službenim novinama Federacije BiH».

V. broj: _____/

P R E M I J E R

dr. Ahmet Hadžipašić

_____2004.g
S a r a j e v o.

**TISKANICE, TABLICE I PRILOZI
S UPUTAMA ZA NJIHOVO POPUNJAVANJE
(Članak 36. uredbe)**

1. Tiskanice iz članka 25. uredbe

- 1) Tiskanica Š-01 - Šteta na građevinskom objektu;
- 2) Tiskanica Š-02 - Štete na opremi u vlasništvu pravnih osoba;
- 3) Tiskanica Š-03 - Štete na ostalim materijalnim dobrima;
- 4) Tiskanica Š-04 - Štete na nepokretnim kulturnim dobrima;
- 5) Tiskanica Š-05 - Štete na pokretnim kulturnim dobrima;
- 6) Tiskanica Š-06 - Štete na ostalim materijalnim dobrima, troškovi i posredne štete pravnih osoba;
- 7) Tiskanica Š-07 - Zbirni pregled svih šteta za pravne osobe koje su procijenjene na tiskanicama Š-01 do Š-06;
- 8) Tiskanica Š-08 - Prosječne cijene potrebne za procjenu šteta;
- 9) Tiskanica Š-POM - Obračun troškova za popravku oštećenog materijalnog dobra i utvrđivanje vrijednosti spašenog materijala.

2. Tablice iz članka 25. uredbe

- 1) Tablica Š-01/1 - Globalna procjena šteta na građevinama u privatnom vlasništvu i
- 2) Tablica Š-03/1 - Globalna procjena šteta na namještaju i drugim predmetima domaćinstvima.

3. Tablice iz članka 27. uredbe

- 1) Tablica – 1 - Zbirni pregled šteta po vrstama materijalnih dobara i vlasništvu;
- 2) Tablica – 2 - Pregled šteta po oblastima djelatnosti za pravne osobe;
- 3) Tablica – 3 - Pregled šteta u privatnom vlasništvu;
- 4) Tablica – 4 - Pregled šteta po vrstama i skupinama materijalnih dobara i vlasništvu;
- 5) Tablica – 5 - Pregled građevina, stanova, poslovnih prostora, domaćinstava i osoba u oštećenim i uništenim stanovima i privatnim kućama;
- 6) Tablica – 6 - Pregled šteta na kulturnim dobrima;
- 7) Tablica – 7 - Pregled troškova Federacije, kantona, grada, općine i pravnih osoba, po vrstama troškova;
- 8) Tablica – 8 - Pregled šteta na neosiguranim materijalnim dobrima, po vrstama i skupinama materijalnih dobara i vlasništvu.

4. Pomoćni akti iz članka 28. uredbe

- 1) Prilog broj 1 - Šifranik oblika organiziranja poslovnih subjekata;
- 2) Prilog broj 2 - Nomenklatura materijalnih dobara;
- 3) Prilog broj 3 - Amortizacijske stope za stambene i ostale građevine u vlasništvu građana;
- 4) Prilog broj 4 - Kriteriji za utvrđivanje kategorije i stupnja oštećenja materijalnih dobara sa tiskanicem Š-KAT – Popis pregledanih građevina s kategorijom oštećenja;
- 5) Prilog broj 5 - Tabele za evidentiranje troškova izazvanih nastalom štetom;
- 6) Prilog broj 6 - Kriteriji za procjenu šteta u slučaju ponovljenog potresa;
- 7) Prilog broj 7 - Metodologija za nadzor procijenjene štete;
- 8) Prilog broj 8 - Izbor uzorka građevine.